

Sygn. akt: I C 173/18

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Ewa Oknińska
Protokolant:	sekretarz sądowy Kamila Plit

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2019 r. w Olsztynie

sprawy z powództwa **D. T.**

przeciwko R. P. (1)

o zapłatę

I odrzuca pozew o zapłatę 40.000 (czterdzieści tysięcy) zł,

II zasądza od pozwanego R. P. (1) na rzecz powódki D. T. kwotę 46.112,98 (czterdzieści sześć tysięcy sto dwanaście 98/100) zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 marca 2018 r. do dnia zapłaty,

III w pozostałym zakresie oddala powództwo,

IV zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3.965,46 (trzy tysiące dziewięćset sześćdziesiąt pięć 46/100) zł tytułem kosztów procesu,

V wyrokowi w pkt II nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

SSO Ewa Oknińska

Sygn. akt I C 173/18

UZASADNIENIE

Powódka D. T. domagała się zasądzenia od pozwanego R. P. (1) kwoty 150.000 zł tytułem zwrotu zapłaconego przez powódkę za pozwanego w jego części kredytu wynikającego z umowy nr (...) z dnia 27 maja 2010 r. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu wskazała, że jako dłużnik solidarny spłaciła również za pozwanego kredyt w kwocie 300.000 zł. Strony przedmiotową umowę zawarły w trakcie trwania związku małżeńskiego, który wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 31 stycznia 2012 r. został rozwiązany przez rozwód. Pozwany od czasu zaciągnięcia kredytu do dnia spłaty nie był zainteresowany partycypowaniem w kosztach związanych z jego spłatą. Powódka wskazała, że ograniczenie w dochodzeniu roszczeń między małżonkami wynikające z przepisu art. 45 § 2 k.r.i.o. nie znajduje zastosowania do roszczeń wynikających z zapłaty przez jednego z byłych małżonków długów stron, już po ustaniu

wspólności majątkowej, jak ma to miejsce w niniejszej sprawie. Powódce przysługuje roszczenie regresowe o zapłatę połowy wydatkowanej na ten cel kwoty. (k. 4-6, 27, k. 35),

Pozwany R. P. (1) nie złożył odpowiedzi na pozew, nie stawił się na rozprawie, nie wniósł o rozpoznanie sprawy pod swoją nieobecność, nie zajął stanowiska ustnie ani na piśmie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Małżeństwo D. T. (poprzednio P.) i R. P. (1) zostało zawarte w dniu 26 stycznia 1985r. Małżonkowie nie zawierali umów małżeńskich o wyłączenie wspólności majątkowej. (bezsporne, ponadto decyzja o zmianie nazwiska powódki – k. 840 akt(...))

W dniu 27 maja 2010 r. D. T. i R. P. (1) zawarli z Bankiem (...) S.A. w W. umowę pożyczki dla klientów instytucjonalnych zabezpieczonych hipoteką nr (...). Na podstawie powyższej umowy bank udzieli małżonkom pożyczki w kwocie 300.000 zł. na okres od dnia 27 maja 2010 r. do dnia 20 maja 2015 r. Pożyczkobiorcy zobowiązali się dokonać spłaty pożyczki w następujących ratach:

- pierwsza rata płatna w dniu 30 września 2010 r. w kwocie 100.000 zł,
- druga rata płatna w dniu 31 grudnia 2010 w kwocie 11.000 zł,
- kolejne 17 rat, płatnych ostatniego dnia każdego kwartału, w okresie od dnia 31 marca 2011 r. do 31 marca 2015 r. w wysokości 10.500 zł każda,
- ostatnia dwudziesta rata płatna w dniu 20 maja 2015 r. w kwocie 10.500 zł. Oprocentowanie pożyczki było zmienne, w dniu zawarcia pożyczki wynosiło 8,05 %.

(dowód: umowa pożyczki – k. 9-12)

Aneks nr (...) do umowy pożyczki pożyczkobiorcy zobowiązali się dokonać spłaty pożyczki w następujących kwotach i terminach:

- pierwsza rata płatna w dniu 30 września 2010 r. w kwocie 11.000 zł,
- druga rata płatna w dniu 31 grudnia 2010 w kwocie 100.000 zł,
- kolejne 17 rat, płatnych ostatniego dnia każdego kwartału, w okresie od dnia 31 marca 2011 r. do 31 marca 2015 r. w wysokości 10.500 zł każda,
- ostatnia dwudziesta rata płatna w dniu 20 maja 2015 r. w kwocie 10.500 zł.

(dowód: aneks do umowy –k. 105)

Powyższa pożyczka została zaciągnięta na prowadzenie baru i (...). Powódka rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej (baru) i w związku z tym w dniu 11 października 2010 r. uzyskała od (...) kwotę 100.000 zł tytułem pomocy publicznej. Powyższe środki zostały przeznaczone na spłatę powyższej pożyczki.

(dowód: informacja o zatwierdzeniu kwoty środków do wypłaty – k. 106, zaświadczenie z dnia 14.10.2010 r. o pomocy de minimis udzielonej powódce dnia 25.01.2010 r. w kwocie 96.179,54 zł – k. 104, historia rachunku – k. 107, protokół z dokumentu – informacyjne przesłuchanie powódki w sprawie o podział majątku -k. 51 akt (...))

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 31 stycznia 2012 r. rozwiązał małżeństwo stron przez rozwód. Wyrok uprawomocnił się w dniu 22 lutego 2012 r.

(dowód: wyrok –k. 28 akt (...))

W dniu 18 lipca 2012 r. R. P. (1) złożył wniosek o podział majątku w sprawie (...).

W odpowiedzi na wniosek w sprawie o podział majątku wspólnego (pismo z dnia 15.10.2012 r.) powódka wskazała, że po orzeczeniu rozwodu spłacała sama pożyczkę nr (...) i po rozwodzie dokonała spłaty w kwocie ok. 40.000 zł, natomiast do spłaty pozostaje na dzień 31 października 2012 r. kwota 115.000 zł. Domagała się rozliczenia kwoty 58.000 zł, w tym kwoty 40.000 zł z tytułu spłaconego kredytu i ok. 18.000 zł na pokrycie szkód wyrządzonych przez pozwanego (tj, 11.833,70 zł ściągniętej przez komornika na pokrycie szkody będącej skutkiem wypadku, kwoty 1.004,48 zł oraz kwoty 6.000 zł wypłaconej przez pozwanego z rachunku bankowego (z kredytu bankowego). Następnie w piśmie z dnia 09 lipca 2014 r., złożonym w sprawie o podział majątku wspólnego, powódka wniosła o rozliczenie zobowiązań z dwóch umów: kredytu w wysokości 130.000 zł, który jak podała spłaciła oraz pożyczki w wysokości 300.000 zł, który zobowiązała się spłacić.

(dowód: dokumenty z akt (...)- odpowiedź na wniosek w sprawie o podział majątku wspólnego – k. 39-48, pismo z dnia 09 lipca 2014 r. – k. 444, protokół z dokumentu – informacyjne przesłuchanie powódki w sprawie o podział majątku -k. 51 v.)

Zadłużenie na dzień 30.09.2012 r. z tytułu kapitału pożyczki wynosiło 126.000 zł, natomiast na dzień 31.10.2012 r. – 115.500 zł, w tym na dzień 12.10.2012 r. istniała przeterminowana rata pożyczki w kwocie 10.500 zł.

(dowód: terminarz spłaty kredytu – k. 45 akt (...))

Decyzją z dnia 30 stycznia 2013 r. nr (...)(...) Wojewoda (...)- (...) ustalił odszkodowanie w wysokości 39.229,05 zł za prawo własności nieruchomości, objętej księgą wieczystą Kw Nr (...), przejęte z mocy prawa przez Województwo (...) od R. P. (1) i D. T..

(dowód: decyzja – k. 332 -333 akt(...))

Na rachunek stron wpłynęły w dniu 05 kwietnia 2013 r. z Z. (...) kwoty:

- 39.229,05 zł tytułem wypłaty odszkodowania za nieruchomość stanowiącą współwłasność stron,

- 16.511 zł tytułem wypłaty odszkodowania dla K. P.,

- 10.673 zł tytułem wypłaty odszkodowania dla R. P. (2)

Powyższe kwoty w całości zostały przeksięgowane na częściową spłatę pożyczki nr (...).

(dowód: pismo powódki z dnia 11 kwietnia 2012 r. – k. 109, pismo z Banku z dnia 05 sierpnia 2013 r. - k. 372 akt (...))

W dniu 27 kwietnia 2015 r. kredyt został spłacony. W okresie od dnia 12 października do 27 kwietnia 2015 r. został spłacony kapitał w kwocie 126.000 zł. Ponadto powódka zapłaciła należności z tytułu odsetek i kosztów:

-w 2013 r. i 2014 r. w łącznej kwocie 4.647 zł,

- 2015 r. w łącznej kwocie 808,02 zł.

(dowód: wyciąg z rachunku bankowego za okres od dnia 1.01.2015 r. do dnia 27.04.2015 r. – k. 110 -112, wniosek z dnia 28 stycznia 2015 r. – k. 113, saldo zobowiązań – l. 113 v, terminarz spłaty –k. 114, wyciąg z rachunków bankowych – k. 447 – 482 akt(...))

W trakcie małżeństwa strony zaciągnęły także kredyt na kwotę 130.000 zł, Wierzytelność banku z tytułu kredytu została zabezpieczona hipoteką na nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą Kw Nr (...). Środki z powyższego kredytu zostały przekazane bratu powódki, który spłacił część kapitału. Następnie z uwagi chorobę zaprzestał on spłaty kredytu. W dniu 14 czerwca 2012 r. powódka, pozwany oraz L. S. i H. S. zawarli

umowę przedwstępną. Na podstawie powyższej umowy R. P. (1) i D. T. zobowiązali się sprzedać na rzecz L. S. i H. S. przysługujące im udziały po 1/2 części w nieruchomości, położonej w O. objętej księgą wieczystą Kw Nr (...) za łączną cenę 160.000 zł (po 80.000 zł).

W dniu 20 czerwca 2012 r. kredyt w kwocie 75.930,42 zł został spłacony przez kupujących. W dniu 24 lutego 2014 r. została zawarta umowa sprzedaży w wykonaniu umowy przedwstępnej. W § 4 aktu notarialnego strony oświadczyły, że kupujący zapłacili 75.930,42 zł z tytułu zadłużenia, którego spłata zabezpieczona była hipoteką na kwotę 130.000 zł. W § 5 wskazały, że cena sprzedaży udziału powódki została zapłacona w następujący sposób: kwotę 37.965,21 zł zapłacono z tytułu wymienionego w § 4 zadłużenia, kwotę 42.034,79 zł kupujący zapłacili powódce. W § 6 wskazano, że cena sprzedaży udziału pozwanego została zapłacona w następujący sposób: kwotę 37.965,21 zł zapłacono z tytułu wymienionego w § 4 zadłużenia, kwotę 23.000 zł kupujący zapłacili pozwanemu, pozostałą kwotę 19.034,79 zł kupujący zobowiązali się zapłacić w ratach.

(dowód: akta sprawy (...) - protokół z dokumentu – informacyjne przesłuchanie powódki w sprawie o podział majątku -k. 51, umowa przedwstępna z dnia 14 czerwca 2012 r. – k. 84-86, historia rachunku w Banku S. w S. – k. 87-94, umowa sprzedaży z dnia 24 lutego 2014 r. – k. 443, bankowe noty memoriałowe – k. 473-476)

Sąd Rejonowy w L. postanowieniem z dnia 15 września 2016 r. dokonał podziału majątku wspólnego stron, w pkt 4 ustalił, że D. T. spłaciła wspólny dług w wysokości 49.965,21 zł, w pkt 5 oddalił w pozostałym zakresie wnioski powódki o rozliczenie nakładów, spłaty długu i pożytków z rzeczy wspólnych. Ponadto w pkt 6 postanowienia Sąd zasądził dopłatę od powódki na rzecz pozwanego.

(dowód: postanowienie – k. 783-784 akt (...))

Sąd zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego roszczenie powódki zasługuje na uwzględnienie w części. Swoje rozstrzygnięcie Sąd oparł na przedstawionych dokumentach przez powódkę oraz dokumentach znajdujących się w aktach sprawy (...), których wiarygodność nie została skutecznie podważona przez żadną ze stron. Ponadto Sąd przyjął za wiarygodne zeznania powódki w tym zakresie, w którym wiarygodność znajduje potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym. Wiarygodność tego dowodu oceniona zostanie w toku dalszych rozważań.

Zgodnie z art. 339 § 1 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny, o czym stanowi art. 339 § 1 k.p.c. Na mocy art. 339 § 2 k.p.c. wydając wyrok zaoczny, przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W toku niniejszego procesu pozwany zachował postawę całkowicie bierną. Mimo prawidłowego zawiadomienia o terminie rozprawy, nie stawiał się na nią, nie złożył również odpowiedzi na pozew, a zatem wystąpiły przesłanki uzasadniające wydanie wyroku zaocznego.

Z treści powołanego przepisu wynika również, że twierdzeń powoda nie przyjmuje się za prawdziwe, jeśli budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Podkreślić także należy, że domniemanie które zostało ustanowione w tym przepisie „nie zwalnia powoda od przytoczenia faktów, które są niezbędne do dokonania subsumcji materialnoprawnej, stanowiącej faktyczną i materialnoprawną podstawę wyroku. Sąd obowiązany jest, bowiem, nawet przy uznaniu twierdzeń powoda za prawdziwe, dokonać prawidłowej oceny zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach, z punktu widzenia prawa materialnego” (tak Sąd Najwyższy w wyroku z r., I CKU 87/97, Prok.i Pr. 1997/10/44). Tym samym zdanie się powódki na niezaprzeczenie jego twierdzeń przez pozwanego nie zwalniało go od wykazania zasadności żądania.

W przedmiotowej sprawie powódka domagała się zwrotu połowy kwoty z tytułu spłaconej po ustaniu wspólności majątkowej umowy pożyczki dla klientów instytucjonalnych zabezpieczonych hipoteką nr (...) z dnia 27 maja 2010 r. (żądanie zostało sformułowane na piśmie w pozwie).

Analiza dokumentów znajdujących się w aktach sprawy o sygn. akt(...) wskazuje, że wzajemne roszczenia stron z tytułu spłaty powyższej pożyczki w kwocie 40.000 zł podlegały rozstrzygnięciu w postępowaniu o podział majątku wspólnego na podstawie art. 686 w zw. art. 567 par 3 k.p.c. Podkreślenia wymaga, że w postępowaniu o podział majątku wspólnego, może nastąpić rozliczenie spłaty wspólnych zobowiązań. O zwrocie Sąd orzeka wyłącznie na wniosek zgłoszony na piśmie i jako roszczenie procesowe rozliczane jest tylko w granicach zgłoszonego żądania.

Nie ulega wątpliwości, że w sprawie o podział majątku wspólnego powódka zgłosiła żądanie rozliczenia przedmiotowej pożyczki z tytułu poczynionych przez nią spłat do 15 października 2012 r. w kwocie 40.000 zł. W tym zakresie Sąd uznał za niewiarygodne zeznania powódki, jakoby w podziale majątku wspólnego nie zgłosiła powyższej pożyczki do rozliczenia. Powyższe pozostaje w sprzeczności z treścią dokumentów w postaci odpowiedzi na wniosek o podział majątku, informacyjnego przesłuchania powódki w sprawie o podział majątku, gdzie w sposób wyraźny powódka oznaczyła zobowiązanie (podała nr umowy pożyczki). Nie zasługują również na podzielenie twierdzenia powódki, jakoby orzeczenie o podziale majątku wspólnego dotyczyło spłaty jedynie zobowiązania wynikającego z umowy kredytu na kwotę 130.000 zł, zabezpieczonego hipoteką. Wskazać należy, że w dniu 20 czerwca 2012 r. kredyt w kwocie 75.930,42 zł został spłacony przez nabywców nieruchomości, stanowiącej współwłasność stron, co zostało potwierdzone w § 4 aktu notarialnego umowy sprzedaży w wykonaniu umowy przedwstępnej z dnia 24 lutego 2014 r. Zatem powoływane przez powódkę w piśmie z dnia 06 marca 2019 r. dowody wpłat kwot z k. 473-476 akt sprawy (...) potwierdzają jedynie spłatę wspólnego długu stron przez nabywców nieruchomości. Spłata zobowiązania przez kupujących została zaliczona na poczet ceny nabycia nieruchomości dla każdej ze stron w częściach równych. Wskazać należy, że kredyt został ostatecznie spłacony w 2012 r., więc powoływany przez powódkę dowód wpłaty 12.000 zł w dniu 21 lutego 2014 r. dowodzi jedynie, że powódka otrzymała środki z tytułu ceny sprzedaży nieruchomości, co znajduje potwierdzenie w akcie notarialnym z dnia 24 lutego 2014 r.

Zatem nie ulega wątpliwości, że w sprawie o podział majątku wspólnego Sąd orzekał o roszczeniu powódki w zakresie 40.000 zł z tytułu przedmiotowej pożyczki oraz o rozliczeniu zobowiązań z umowy kredytu w wysokości 130.000 zł.

Zgodnie z treścią art. 199 § 2 k.p.c. Sąd odrzuci pozew jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została prawomocnie osądzona.

Powołany przepis art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. należy interpretować w powiązaniu z art. 366 k.p.c. określającym granice powagi rzeczy osądzonej. Z powyższego wynika, że tożsamość roszczenia w rozumieniu art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. zachodzi tylko wówczas, gdy identyczne są nie tylko strony, ale i przedmiot oraz podstawa sporu.

W niniejszej sprawie oraz w powołanej sprawie o podział majątku zachodzi taka identyczność w zakresie żądania 40.000 zł z tytułu spłaconej pożyczki w okresie od dnia zniesienia wspólności majątkowej do dnia 15 października 2012 r.

W tych warunkach skoro zachodzi identyczność roszczeń będących przedmiotem rozpoznania w obu sprawach, istnieją podstawy do odrzucenia pozwu o zapłatę kwoty 40.000 zł.

Z powyższych względów na podstawie powołanych przepisów orzeczono jak w pkt I wyroku.

W dalszej części analizując zasadność roszczenia o zwrot kwoty 110.000 zł, wskazać należy, że niewątpliwie jest, że pożyczka została w całości spłacona w dniu 27 kwietnia 2015 r. Na dzień 15 października 2012 r. pozostała do spłaty z tytułu kapitału pożyczki kwota 126.000 zł.

Ponadto w okresie 2013 – 2015 r. bank naliczył opłaty i koszty oraz odsetki w łącznej kwocie 5.455,02 zł. Sąd dokonał wycięcia tej kwoty na podstawie wyciągów z rachunków bankowych znajdujących się na k. 110-115 oraz w sprawie

(...) na k. 447 – 472. Wskazać należy, że powódka została zobowiązana do przedstawienia zaświadczenia z banku o wysokości spłat z tytułu pożyczki po orzeczeniu rozwodu, jednakże obowiązku tego nie wykonała. Wniosła jedynie o to, aby Sąd zwrócił się do banku o udzielenie powyższych informacji. Sąd powyższy wniosek pominął z uwagi na treść art. 105 ust. 2 pkt d ustawy Prawo bankowe.

Zatem łącznie z tytułu pożyczki od dnia 15 października 2012 r. została spłacona kwota 131.455,02 zł (z tytułu kapitału, odsetek, kosztów i opłat). Na spłatę powyższego zobowiązania przekazano środki w kwocie 39.229,05 zł pochodzące z odszkodowania za przejęcie nieruchomości stanowiącej współwłasność stron. Z tych przyczyn należało przyjąć, że powódka dokonała spłaty pożyczki w łącznej kwocie 92,225,97 zł (131.455,02 zł – 39.229,05 zł). Z uwagi na to, że powódka jako dłużnik solidarny wobec banku spełniła świadczenie, pozwany zobowiązany jest zwrócić powódce połowę tej kwoty, tj. 46.112,98 zł.

Pozwany w niniejszej sprawie nie kwestionował okoliczności, że to powódka dokonywała spłat kredytu, dlatego Sąd pominął wniosek o przesłuchanie w charakterze świadka pracownika banku.

W zakresie odszkodowania należnego na rzecz dzieci powódki, które zostało przeznaczone na spłatę powyższej pożyczki, powódka zeznała, że zwróciła im powyższe środki.

Z powyższych względów na podstawie powołanych przepisów oraz art. 376 § 1 k.p.c. orzekł jak w pkt II i III wyroku. Sąd na podstawie art. 481 k.c. zasądził zgodnie z żądaniem ustawowe odsetki od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

O kosztach procesu rozstrzygnięto w pkt IV wyroku na podstawie art. 100 k.p.c., mając na względzie wynik procesu. Powódka wygrała proces w 30,74 % i poniosła koszty procesu w wysokości 12.900 zł (opłata sądowa od pozwu w kwocie 7.500 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 5.400 zł). Mając na względzie stosunek, w jakim strony utrzymały się ze swoim żądaniem i obroną, należne na rzecz powódki koszty procesu wyniosły 3.965,46 zł (12.900 zł x 30,74 %).

Mając na uwadze treść przepisu art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c., Sąd nadał wyrokowi w punkcie II rygor natychmiastowej wykonalności (pkt V wyroku).

SSO Ewa Oknińska

ZARZĄDZENIE

- 1) Odnotować
- 2) Odpis doręczyć pełnomocnikowi powoda z pouczeniem o apelacji
- 3) z apelacją lub za 14 dni

O.,03.06.2019 r.